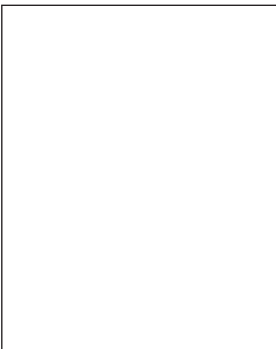

Årsberetning for Rådet for Dansk Forsikring og Pension*

af adm. direktør **Bent Knie-Andersen**, Alm. Brand

Bent Knie-Andersen

På rådets vegne vil jeg gerne byde velkommen til årsmødet. En særlig velkomst skal lyde til økonomiminister Marianne Jelved, der nu har været vor ressortminister i mere end et år. Ligeledes vil jeg gerne byde velkommen til justitsminister Frank Jensen, der har lovet i et indlæg i dag at berøre nogle af de mange samarbejdsområder, som rådet har med Justitsministeriet.

En særlig velkomst skal også rettes til repræsentanterne for Nationalbanken, Finanstilsynet, for ministerier og andre offentlige myndigheder og de organisationer, vi samarbejder med, samt til pressen.

Det er første gang, at der afholdes årsmøde i Rådet for Dansk Forsikring og Pension. Som bekendt blev rådet dannet ved sammenlægning af Assurandør-Societetet og Arbejdsmarkedspensionsrådet i fjor, hvorved der er dannet en fælles organisation for alle virksomheder, der er omfattet af EU's forsikringsdirektiver og Lov om forsikringsvirksomhed.

Denne sammenlægning medfører i øvrigt en intern strukturel tilpasning på skadesforsikringssiden, idet en række organisationer og udvalg her vil indgå i enhedsorganisationen.

Danmarks økonomi

Dansk økonomi befinder sig fremdeles i en god situation. Danmark opfylder uden videre

kravene til deltagelse i det fælleseuropæiske valutaarrangement, der træder i kraft den 1. januar 1999. Når vi alligevel ikke deltager i valutaunionen, er årsagen som bekendt alene af politisk karakter. Den danske tilbageholdenhed vil dog på ingen måde forhindre, at indførelsen af euroen for erhvervslivet og i det økonomiske samspil herhjemme får en indgribende virkning. Dansk økonomi er fuldt integreret i den vesteuropæiske økonomikreds, ligesom nye relationer er under stærk udvikling i forhold til de central- og østeuropæiske lande. Amsterdam-traktaten må opfattes som et vigtigt skridt på denne vej.

* Aflagt af formanden, adm. direktør Bent Knie-Andersen, Alm. Brand ved rådets årsmøde den 29. april 1998 på Hotel d'Angleterre i København.

Imidlertid er der også visse foruroligende træk, som med voksende styrke gør sig gældende i dansk økonomi. Først og fremmest er det bekymrende, at overskuddet på betalingsbalancens løbende poster nu er i fare for at blive afløst af en underskudssituation. Betalingsbalanceunderskud har i størsteparten af dette århundrede været en møllesten om halsen på dansk økonomi; resultatet er som bekendt, at der i dag stadig eksisterer en betydelig dansk nettogæld til udlandet. Det er bydende nødvendigt, at vi ikke vender tilbage til tidligere tiders økonomiske sump, og at den økonomiske politik tilrettelægges med henblik på at undgå dette. Yderligere kan der også konstateres andre tegn på økonomiske overophedningsfænomener, og det er problematisk, at den fornødne styring af udviklingen i den samlede offentlige økonomi synes at svigte. Politikerne vil som bekendt gerne detailregulere mangfoldige forhold i nutidens samfund. Jeg tror, at det er klogere at koncentrere kræfterne om de store linier og lade detaljerne hvile.

Udviklingen i forsikring

For forsikringserhvervet har det forløbne beretningsår som helhed været tilfredsstillende. Jeg skal i denne forbindelse henvise til den mere indgående redegørelse i rådets trykte årsberetning. Vi kan notere os en markant fremgangslinie på livsforsikrings- og pensionsområdet såvel med hensyn til arbejdsmarkedspensioner og andre kollektive ordninger som vedrørende de individuelle livs- og pensionsforsikringer. Der er under ét tale om en klar absolut fremgang for forsikringsselskaber og pensionskasser. Også den relative markedsposition er styrket, hvilket naturligvis er yderligere tilfredsstillende i et som helhed voksende marked.

På skadesforsikringsmarkedet er der opnået positive resultater. Udviklingen må dog ses på baggrund af en gunstig udvikling på kapital-

markedet, og samlet er der stadig tale om utilfredsstillende resultater af den basale forsikringsvirksomhed. Det er svært at nå en ønskelig rentabilitet i de store skadesforsikringsbrancher på trods af gennemførte rationaliseringer og omkostningstilpasninger. Det skyldes naturligvis en særdeles hård konkurrence, som også her gør sig gældende – og det kan så i det mindste forbrugerne og kunderne glæde sig over.

Forsikringserhvervet supplerer den offentlige sektor

Forsikringsselskaber og pensionskasser er et væsentligt led i samfundets sociale og finansielle infrastruktur. De spænder et økonomisk sikkerhedsnet ud under enkeltpersoner og virksomheder i tilfælde af brand, tyveri og storm samt ved ulykker, invaliditet, tab af forsørger og meget mere, ligesom det tilgrundliggende offentlige aldersforsørgelsesystem i stigende grad er udbygget med forskellige former for livs- og pensionsforsikringer.

Det er vigtigt at forstå, at al form for forsikringsvirksomhed hviler på et solidaritetsprincip. Forskellige befolkningsgrupper eller erhvervsvirksomheder indgår via forsikringen aftale om løbende at indbetale præmier, der så udgør det økonomiske grundlag for udbetaling af kompensation til dem, der rammes af den begivenhed, forsikringsaftalen omfatter. Solidaritetsprincippet er afgørende for al forsikringsvirksomhed, privat og individuel forsikring, såvel som kollektive ordninger. I livsforsikrings- og pensionsvirksomheden, der er et væsentligt led i aldersforsørgelsen, indgår yderligere et væsentligt opsparingsmoment som en integreret del af produktortimentet.

Faktisk er det største og mest omfattende ”forsikringsselskab”, vi har, staten eller rettere den offentlige sektor som helhed. Gennem

det offentlige virksomhed søges afhjulpet økonomiske og sociale konsekvenser af sygdom, invaliditet, indkomstbortfald i forbindelse med arbejdsløshed, tilbagetrækning fra arbejdslivet osv. Her er alle obligatoriske deltagere, og finansieringen sker via skatter og afgifter. Det private forsikringssystem supplerer det offentlige, og det spænder over et væld af ordninger – fra lovpligtige forsikringer over ordninger aftalt for større eller mindre grupper på arbejdsmarkedet til forsikringer, som den enkelte person eller virksomhed selv kan tegne.

Denne kendsgerning indebærer selvsagt, at forsikringserhvervet i vidt omfang er supplerende og komplementært i forhold til den offentlige sektor. Der kan derfor tænkes - og findes også rundt i verden - mange forskellige grænsedragninger mellem den offentlige sektor og forsikringserhvervet.

Vigtigt er det imidlertid at påpege, at der er forskel på de løsninger, som administreres af det offentlige, og de markedsbaserede løsninger, der omfatter større eller mindre grupper uden for det offentlige regi. I den private sektor er forskellige aftaler og produkter det karakteristiske og aktuel såvel som potentiel konkurrence den afgørende reguleringsfaktor – selvfølgelig inden for rammerne af eksisterende lovgivning og grundlæggende aftaler. Det betyder, at variationer gør sig gældende, og at der er forskel på forsikringsvirksomhedernes priser og produkter.

Forsikrings- og pensionssystemet fungerer ikke som et centralt statsligt direktorat, men derimod med den dynamik og pluralisme, som kendetegner et markedsbaseret system. Somme tider er der desværre medier eller politikere, som har svært ved at forstå og respektere dette. Specielt når der fokuseres på enkelttilfælde.

Forsikrings- og pensionsvirksomheder repræsenterer forskellige former for erhvervsvirksomheder og skal grundlæggende drives og virke som sådanne.

Men forsikringsvirksomheder er også et centralt led i samfundets finansielle infrastruktur. Det er selvfølgelig mest markant for livsforsikringsselskabers og pensionskassers vedkommende, idet disse virksomheder er et afgørende element i kapitalformidlingen. Der er under ét tale om den absolut største gruppe af institutionelle investorer; men bortset fra de ved lovgivningen fastlagte investeringsregler, er der ikke tale om en centraldirigeret form for virksomhed. Der er således 86 livs- og pensionsforsikringsselskaber og pensionskasser i Danmark, og selv om en del af disse er koncernforbundne, er der alligevel tale om et stort antal selvstændige forvaltningsenheder. Ingen af dem er i sig selv dominerende i kapitalformidlingen. Det er oven i købet således, at en række af de i dag relativt mindre i løbet af en årrække vil vokse sig forholds-mæssig meget større. Der er således grundlag for at konstatere, at der for så vidt angår kapitalformidlingen er tale om et pluralistisk system, hvilket i sig selv bidrager til den højeste mulige grad af effektivitet.

Milliardsyge, opsparing og demokrati

Pensionsopsparingen og de danske forsikringsselskaber og pensionskasser har i det forløbne år været genstand for intens mediemæssig og politisk interesse. Der er tale om et såkaldt Joakim von And-syndrom, der afføder en særlig form for sygdom; diagnosen er svimmelhed ved tanken om eksistensen af store milliardbeløb, udløsende reflekser om disses forvaltning og anvendelse.

Den samlede pensionsformue opgøres til over 1.000 milliarder kroner. Det er et stort tal, men der har altid forekommet store kapitalansamlinger i rimeligt udviklede samfund. For forsikringserhvervet er det imidlertid svært at forstå, at det forhold, at brede kredse af lønmodtagere og almindelige erhvervsdriv-

ende gennem deres pensionsopsparring står bag en væsentlig kapitalopbygning, skulle give anledning til uro. Der er jo som bekendt tale om, at beløbene forvaltes i mange selvstændige enheder i et pluralistisk system, der foruden forsikringsselskaber og pensionskasser omfatter ATP og LD eller sker i form af pensionsopsparringen i mere end 100 pengeinstitutter.

Der er personer, der har ment, at pensionsopsparringssystemet ikke i tilstrækkelig grad er konkurrencebetonet, og at den enkelte pensionsopsparer ikke i fornødent omfang har indflydelse på investeringsbeslutningerne.

Lad mig tage udgangspunkt i, at den danske kombination af forsikrings- og opsparings-elementer i pensionsøjemed, der udelukkende bygger på funderede ordninger, internationalt anses som et forbillede, og at man i adskillige lande, aktuelt f.eks. i Sverige og Frankrig, forsøger at tilpasse sig noget tilsvarende. Dette hænger bl.a. sammen med, at pensionssystemet herhjemme ikke er mobilitetshæmmende i en grad, som man ser det i andre udviklede lande.

Systemet er ligeledes uomtvisteligt præget af en stærk konkurrence. Den må selvfølgelig udspille sig på baggrund af, at det er tjenesteydelser, der er tale om. Det er komplicerede produkter, der på dette felt udbydes med en typisk 30 til 40 års tidshorison. Det giver stor afhængighed af konjunktur- og samfundsmæssigt bestemte variationer, og der er i høj grad behov for skattemæssig stabilitet. Men konkurrencen findes i virksomt og relevant omfang.

Der er tale om en aktuel konkurrence, der synliggøres hver dag. Men ikke mindre væsentlig er den såkaldte potentielle konkurrence, der nu anerkendes som en lige så væsentlig kraft i moderne konkurrence-teori. Man kan naturligvis spørge, om firmaordninger, overenskomstbaserede pensionssystemer etc., hvor den enkelte ikke kan træde ud af ordningen som følge af de generelle bestemmelser, ikke

må anses for afskærmet mod konkurrence. Herpå er svaret, at selv de største kollektive ordninger altid risikerer et godt tilbud fra årvågne konkurrerende operatører, og at nøgletal og anden åbenhed om pensionsvirksomhedernes komparative præstationer nok skal holde enhver professionel ledelse til ilden. Al aktuel vurdering tyder på, at den potentielle konkurrence virker fuldt ud.

Så er der demokratiet. Er det ikke rimeligt, at den enkelte selv har en høj grad af selvbestemmelse over, hvordan de midler, der skal sikre den pågældendes alderdomsforsørgelse, bliver investeret? Svaret herpå er, at går efterspørgslen i retning af ordninger med en mere individualiseret investeringsforvaltning, kan og vil branchen opfylde dette. Forsikrings- og pensions erhvervet er i høj grad kunde- og medlemsstyret. Men det er også erfaringen, at de fleste pensionsopsparende ønsker en professionel investeringsforvaltning, og de enkelte livsforsikrings- og pensionsinstitutter er selvfølgelig under alle omstændigheder nødsaget til at følge lovgivningens investeringsregler, som tager sigte på at sikre de bedst mulige fremtidige pensioner.

Arbejdsmarkedspensionsordningerne er som bekendt opbygget efter demokratiske principper, godkendt ved urafstemninger på arbejdsmarkedet. Og på markedet findes også i dag produkter, hvor der er valgfrihed mellem forskellige investeringsstrategier.

Det må imidlertid ikke glemmes, at netop mange pensionsordninger er etableret gennem aftaler på arbejdsmarkedet, og at det her er de faglige organisationer på lønmodtager- og arbejdsgiverside, der har valgt pensionsordningernes indhold, ligesom ansatte og arbejdsgivere i firmaordninger har gjort det. Det er også de pågældende organisationer, der vælger de ledelser, der styrer ordningerne. Det er her nødvendigt, at det er arbejdsmarkedets parter, der efter de normale spilleregler i fællesskab styrer udviklingen og aftaler eventuelle ændringer.

Individuel flytteret ud af sådanne kollektive ordninger – herunder af firmaordninger – vil derfor være i modstrid mod vor højt besungne frihed til at lade løn- og arbejdsforhold afgøre ved kollektiv overenskomst.

At indførelse heraf også vil kunne betyde systemernes sammenbrud med en heraf følgende almindelig forringelse af pensions-systemet i direkte modstrid med, hvad der er behov for i et samfund, hvor der bliver flere og flere ældre, og hvor det offentlige mulighed for økonomisk at sikre fremtidens pensionister er faldende, skal blot nævnes for fuldstændighedens skyld.

Flytteren i individuelle ordninger forefindes allerede, men det er klart, at flytteretten må modsvares af gebyrer, der forhindrer spekulation mod selskaberne, både af hensyn til disse, men også for at sikre de personer, hvis ordninger forbliver i selskaberne.

Jeg skal her minde om, at der ved jobskifte er indført så godt som gratis flytteordning.

Der tales i disse år meget om, at arbejdsgiverne bør påtage sig et socialt ansvar. Det har arbejdsgiverne længe gjort individuelt via firmaordninger og generelt ved de tværgående arbejdsmarkedspensionsordninger, der som bekendt er blevet massivt udbygget gennem de senere år. Der er grund til at respektere denne udvikling – der også internationalt anses for forbilledlig.

Vi vil derfor kraftigt fraråde indgreb på dette område for at imødekomme mere kortsigtede modfænomener. Der er etableret en hårfin balance, der på den ene side tilgodeser nødvendigheden af opbygningen af en større del af aldersforsørgelsessystemet baseret på funderet finansiering og på den anden side indgår som et integreret led i løndannelsen. En ændring vil meget let kunne fjerne arbejdsmarkedets parters interesse for en fortsat bevarelse og udbygning.

Beskatning og pensionsopsparing

Der lægges nu op til en ny skattereform. Det har naturligvis i høj grad rådets interesse, da skattereglerne har en afgørende indflydelse på livsforsikrings- og pensionsinstitutternes forhold gennem deres påvirkning af udviklingen i og sammensætningen af pensionsopsparingen.

Det er vigtigt at fastholde og forøge den samlede indenlandske opsparing. Det skyldes nødvendigheden af stadig fornyelse og forbedring af produktionsapparatet og infrastrukturen, så Danmark kan klare sig i den internationale konkurrence. Dertil kræves et betydeligt investeringsniveau, og skal en sund udvikling på betalingsbalancen samtidig sikres, fordres en høj opsparing.

I den forbindelse er pensionsopsparingen af central betydning, og et ubetinget krav til politikerne vil være, at der, skattereform eller ikke skattereform, bevares et tydeligt og for pensionsopsparene forståeligt incitament til fortsat pensionsopsparing i forsikringsselskaber og pensionskasser.

Nu er det uden tvivl sådan, at opsparingen til alderdommen vil blive foretaget også uden skattemæssige incitamenter, eftersom aldersforsørgelse er et af de gedigne opsparingsformål, der betinger en stor del af befolkningens økonomiske adfærd. Men der er en klar samfundsmæssig interesse i, at denne opsparing i vidt omfang bindes, så den ikke frigøres, før pensionsalderen indtræder eller i tilfælde af invaliditet og for de efterladte ved tidlig død. Det er en kendsgerning, at mange ellers i privatøkonomiske vanskelige situationer kunne blive fristet til at forgribe sig på pensionsopsparingen, ligesom en almindelig perspektivisk forkortelse i adfærden medfører, at mange i de unge år slet ikke får påbegyndt en pensionsopsparing, hvis der ikke forefindes et eller andet særligt incitament hertil. Der er derfor al mulig grund til at antage, at pensions-

opsparingen bliver større, hvis den foretages gennem pensionsinstitutterne, end hvis det blot overlades til personlig opsparing uden for pensionssystemet at tilvejebringe det fornødne supplement til den offentlige aldersforsørgelse.

Alt andet lige kan det selvfølgelig af den enkelte betragtes som en ulempe, at opsparingen skal bindes og alene kan frigøres under særlige betingelser. For at sikre indgåelsen af den slags aftaler er det derfor bydende nødvendigt, at der gives et særligt incitament. Det gælder, hvad enten der er tale om individuelle pensionsaftaler eller aftaler på arbejdsmarkedet, hvormed en del af lønsummen disponeres.

Incitament til pensionsopsparing

Det har været anført, at det at have fradrags- og bortseelsesretten for pensionsopsparing blot medfører en privat opsparing, som modsvares af en mindre offentlig opsparing, og at det ville være mere rationelt i stedet for at lade det offentlige foretage den fornødne opsparing. Dette er imidlertid en misforståelse. Der er ingen grund til at tro, at det vedvarende stærke udgiftspres mod de offentlige kasser og ønskerne om skattelettelse skulle tillade en langsigtet offentlig overskudspolitik af den art.

Dertil kommer, at kapitalformidling via et pluralistisk privat system af forsikringsselskaber, pensionskasser m.v. giver væsentlig større effektivitet og smidighed end alternative arrangementer byggende på statslig overskudsdisponering.

Der må derfor fastholdes et incitament til pensionsopsparingen, og vi ønsker at bevare fradrags- og bortseelsesretten. Den kan ikke erstattes af løfter om lempeligere beskatning på udbetalingstidspunktet, simpelthen fordi der ikke er tillid til værdien af den slags politiske løfter. Ønsker man ved den kommende skattereform at sætte bruttoskatten i

vejret, vil der være tale om en udhulning af fradragsretten, og det må vi på det bestemteste advare imod. Er der på trods heraf flertal i Folketinget herfor, bør i hvert fald en forhøjelse ud over det nuværende arbejdsmarkedsbidrag i stedet for lægges på pensionsudbetalingerne. Ganske vist giver det ikke umiddelbart samme provenu i statskassen; men ingen kan vel heller med rimelighed hævde, at en sådan beskatning af et opsparingselement alligevel på nogen måde kan bruges som led i en forbrugsbegrænsende saneringspakke?

Da man sidste gang ønskede at begrænse forbruget, skete det gennem forhøjelse af arbejdsmarkedsbidragsprocenten med en procent til ni procent, gældende for året 1998. Den ekstra procent i arbejdsmarkedsbidrag er et midlertidigt pensionsbidrag, der indbetales til ATP. Der skal ikke herske tvivl om, at pensionsindbetalinger, midlertidige eller permanente, efter vor opfattelse bør ske til de institutter, der normalt forvalter pensionsopsparing, og ikke til offentlige ordninger.

Nu er der andre skattemæssige forhold end fradragsret, som betinger incitament til pensionsopsparing. Først og fremmest er det nødvendigt, at den løbende afkastbeskatning – realrenteafgiften – levner mulighed for tilstrækkelig stor forrentning. Vi står i den forbindelse helt uforstående over for, at der tilsyneladende stadig eksisterer planer om at belægge pensionsinstitutternes aktieafkast med en særlig afgift med henblik på at finansiere en nedsættelse af selskabsskatten.

For det første er det svært for os at se en nationaløkonomisk sammenhæng mellem en form for afgift på aktieafkast og nedsættelse af selskabsskatten. For det andet betyder en yderligere beskatning af pensionsafkast en direkte modarbejdelse af et af alle ansvarlige politiske ledere fastslået nødvendigt incitament til opsparing. For det tredje har vi svært ved at forstå det argument, at en sådan aktieafkast-afgift blot vil neutralisere virkningen af de kursstigninger på aktier, som alt andet

lige vil fremkomme som følge af selskabsskattenedsættelsen. Hvorfor skal der lige nøjagtig ske neutralisering af den del af aktiebesiddelsen, der indgår i lønmodtagernes pensionsopsparring? Og hvordan vil man begrunde, at afkastet af udenlandske aktier rammes ved en sådan afgift, for de aktier stiger vel ikke i kurs, fordi den danske selskabsskat nedsættes? Der er tale om et projekt, der ikke er velovervejede i sine økonomiske og fordelingsmæssige virkninger. Vi advarede kraftigt mod en gennemførelse, da projektet blev søgt vedtaget i oktober 1996, og vi er stadig af uændret opfattelse.

Til gengæld ser vi gerne grænserne for institutternes mulighed for investering i aktier justeret – til glæde for dansk erhvervsliv.

Rådet for Dansk Forsikring og Pension deltager gerne i en drøftelse af skatteforholdene, herunder pensionsbeskatningen, med regeringen og de politiske partier. Vi er af den opfattelse, at der fortsat skal være et tydeligt incitament i skattereglerne til pensionsopsparring. Ligeledes bør der sikres stabilitet i reglerne; det er ofte lovet os fra toneangivende politisk hold, og så vidt jeg har forstået på regeringsgrundlaget og de fra andre partier faldne udtalelser, er der bred politisk enighed herom. En skattereform bør gennemføres på en sådan måde, at disse tilgrundliggende synspunkter respekteres.

Forbrugerpolitisk handlingsplan

Forbrugerpolitiske spørgsmål drøftes både i EU og herhjemme. For forbrugerne er det helt væsentlige, at der er effektiv konkurrence på markederne. Naturligvis skal der som baggrund herfor sikres en så høj grad af markeds-gennemsigtighed, som det er muligt. Det er ikke nogen nem sag i betragtning af forsikrings- og pensionsprodukternes ofte komplicerede karakter samt et udpræget kundeønske om skræddersyede ydelser både på skades- og livsforsikringsområdet.

På EU-plan har rådet gennem den europæiske forsikringsorganisation CEA støttet bestræbelserne på at opnå en fornuftig dialog med de europæiske forbrugerorganisationer, hvilket også er lykkedes på trods af modstand fra en række andre landes forsikringsorganisationer.

Herhjemme er rådets bestyrelse ved at færdiggøre oplægget til en forbrugerpolitisk handlingsplan for forsikrings erhvervet. Vi har taget dette initiativ, fordi vi netop finder, at markedet i kraft af produkternes komplekse karakter nødvendiggør en ekstra indsats, også selv om der tidligere er gjort meget på dette felt. Erhvervets særlige situation fremgår også af, at det er underlagt en særlig forsikringsaftalelov og omfattende informationsforpligtelser; noget tilsvarende kendes ikke fra andre finansielle erhverv. Det er derfor vor bedømmelse, at et særligt etisk regelsæt, som man kender det fra pengeinstitut- og realkreditsektoren, ikke vil være et tilstrækkeligt bidrag på vort felt.

Den forbrugerpolitiske handlingsplan omhandler 14 initiativer eller indsatsområder, og en del af dette er allerede igangsat. Der sigtes således på at tilpasse forsikringsbetingelser og øge kundevejledning på felter, som erfaringsmæssigt giver anledning til misforståelser og klagesager. Eksempelvis overvejes for øjeblikket i en arbejdsgruppe en revision af den mere end 100 år gamle ulykkesdefinition med henblik på at undgå, at kunderne skuffes i deres forventninger til forsikringsdækningen. Det er bestemt ikke nemt, for samtidig med at vi må konstatere, at kunderne har problemer med forståelsen af den gældende definition, så er det indlysende, at en eller anden afgrænsning må ske, ligesom det af hensyn til gennemsigtigheden på markedet bør ske på et i videst muligt omfang fælles grundlag. Et andet eksempel er den indsats for bedre kundeinformation vedrørende helbredsinformationer ved forsikringstegning, som rådet allerede påbegyndte i fjor. Vi

arbejder endvidere med en medlemshenstilling vedrørende god forsikringskik i forbindelse med rådgivning ved forsikringens tegning, i dens løbetid, og når forsikringsbegrivelsen indtræffer.

Rammebetingelserne for ejerskifteforsikringer drøftes bl. a. med Justitsministeriet med henblik på en mulig revision. Vi må konstatere, at dette forsikringsområde hverken for huskøberne eller forsikringsselskaberne endnu har fundet nogen tilfredsstillende form. Det er hensigten via Forsikringsoplysningen at udarbejde en række forbrugerguides vedrørende de almindelige forbrugerforsikringer, der for forbrugeren yderligere skal belyse, hvilke spørgsmål der bør lægges vægt på i tegningssituationen. Jeg skal skåne årsmødet for en længere opremsning, men blot til sidst nævne, at rådet netop med Forbrugerrådet har færdigbehandlet en revision af Familiens Basisforsikring, og at vi indgår i arbejdet i Finanstilsynet med forberedelsen af et forslag til lov om forsikringsmæglere.

Den forbrugerpolitiske handlingsplan vil naturligvis blive drøftet med Forbrugerrådet og med myndighederne, så snart det forberedende arbejde i løbet af kort tid er afsluttet.

Vi ønsker bestemt ikke at ligge på den lade side med hensyn til en stadig forbedring af gennemsigtighed og videreudvikling af forsikrings- og pensionsmarkedet. Men vi er skeptiske med hensyn til gennemførelsen af forbrugerpolitiske foranstaltninger ved generelle lovreger, der ikke kan tage hensyn til markedernes specifikke struktur og problemer. Vi må i den forbindelse tage afstand fra det forslag til ny markedsføringslov, som blev fremsat i den tidligere folketingssamling, men bortfaldt ved valgudskrivelsen. Gennemførelse af forslaget vil skabe retsikkerhed for erhvervslivet, og det må forundre, at det ikke før fremsættelsen ved et kommissionsarbejde eller på anden måde blev drøftet bredt med inddragelse af erhvervslivets repræsentanter. Vi tager også afstand fra det ligeledes bort-

faldte lovforslag om et center for forbrugerinformation. Der er her tale om en sammenblanding af objektiv informationsformidling og subjektiv interessevaretagelse, der ikke er til gavn for nogen af delene.

Vi har noteret os, at den nye erhvervsminister ikke vil fremsætte lovforslag på disse områder før sommerferien. Forhåbentlig vil ministeren tage sig tid til at tilpasse lovforslagene, også i et samarbejde med erhvervslivet, hvis de i en anden og mere acceptabel form skal frem i Folketinget igen.

Endelig vil jeg tage afstand fra de tanker om en økonomisk rådgivningslov og om erstatning for skuffede forventninger, som er blevet luftet i Rådgiverudvalget. Også selv om det, at man skulle kunne få erstatning for skuffede forventninger efter rådgivningen, uden at man har lidt et økonomisk tab, åbner for helt nye og spændende indtjeningsmuligheder!

Grænsen mellem offentlige og private aktiviteter

Forsikring er en aktivitet, der hviler på solidariteten inden for et nærmere fastlagt område. Derved grænser privat forsikringsvirksomhed op til aktiviteterne i den offentlige sektor, og det kan diskuteres, hvor grænsedragningen skal ske. Erfaringsmæssigt ændrer den sig også over tid. Opbygningen af arbejdsmarkedspensioner i forsikringsselskaber og pensionskasser er således eksempel på en klar nyorientering af opgaveløsningen i forhold til den klassiske grænsedragning. Oprettelsen ved lovgivning af en partsstyret selvejende institution til varetagelse af erhvervs sygdomsdelen af arbejdsskadeforsikring er et eksempel på en bevægelse i den modsatte retning.

Rådet har en fordomsfri holdning til grænsedragningen, men vi finder, at forsikrings- og pensionserhvervet inden for velfærdsområdet og på adskillige andre felter kan supplere og aflaste den offentlige indsats. Vi er nær fær-

diggørelsen af en grundlæggende redegørelse herom, hvis indhold vi vil drøfte også med de relevante offentlige myndigheder.

Velfærdsudspil, forbrugerpolitisk handlingsplan og bidrag til opsparingsvenlig skatte-

politik indgår i det bidrag rådet og dets medlemsvirksomheder gerne vil yde op mod sekelskiftet. Det er mit håb, at det alt sammen vil muliggøre en frugtbar og resultatskabende dialog med myndighederne og det øvrige samfund.

Notits – dødsfald

Det er med den største beklagelse, at jeg som dansk redaktør må meddele, at Kontorchef, cand. jur. Robert Oest-Larsen er afgang ved døden.

Robert var i perioden 1966 - 1992 dansk redaktør av NFT. I mere end 25 år satte han sit personlige præg på tidsskriftet og udviste altid en ihærdighed med at indhente alsidige artikler og ikke mindst en akkuratesse med det spoglige indhold.

Med Roberts bortgang mistede vi en god ven og kollega. Æret være hans minde.

Erik B. Johansen